

Personlig service gör det omöjliga möjligt

Vårt livspussel och vårt behov av avkopplande fritid skiljer sig inte från dina behov och livsambitioner.

I denna folder beskriver vi vad vi menar med personlig service, och några personer med synnedsättning berättar om varför den är så viktig i deras liv.

Vi är unga, medelålders och äldre. Vi drömmer om samma saker som du.

Vägen till ett "normalt liv" behöver inte vara normal.

Vi är inte generade över särlösningar. Personlig service gör det omöjliga möjligt.

Tidigare fungerande personlig service, har ersatts med datorer och automater. IT-baserade lösningar ger även oss synskadade ökad tillgång till information och självständighet. Men den är ofta fortfarande otillgänglig för oss och kan inte i alla lägen ersätta vårt behov av personlig service.

Detta gäller i hög grad inom handeln, resandet, bank- och posttjänster.

Vi har skapat ett ”gör det själv samhälle” där en synnedsättning vållar problem och blir ett hinder.

- ✓ Du går och handlar mat, kläder och andra mer eller mindre nödvändiga prylar.
- ✓ Du fyller i a-kassekort, blanketter, kryssar för vilka fonder du vill placera dina pensionspengar i.
- ✓ Posten läser du varje dag och i slutet på månaden betalar du dina räkningar.
- ✓ Du beställer din biljett och ser fram emot en spännande arbets- eller fritidsresa.
- ✓ Spontant känner du för att gå på bio eller bara ta en nyttig promenad.

Har du någon gång tänkt tanken att allt det här skulle vara omöjligt för dig?

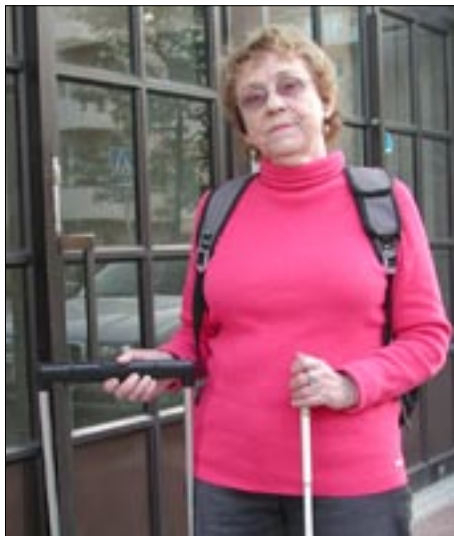
För oss med synnedsättning är det idag ofta så, det vill säga om vi inte råkar ha någon anhörig som kan hjälpa till.

Det krävs noggrann framförhållning för att pussla ihop vardagen – arbeta, ta hand om barn, motionera, ta del av kultur, samhällsinformation och föreningsliv. Och så alla hemsysslorna som också ska göras.

Dagens regler kring personlig service och ledsagning för oss synskadade ger inte utrymme för ett självständigt, flexibelt och spontant liv. Det sätter spår i kropp och själ.

Att leva med en synskada ger konsekvenser, oavsett var vi bor i landet. Ändå bedöms våra behov så olika i olika kommuner.

Barbro får pussla för att få tillvaron att gå ihop

Barbro Lindell, 69, bor i Stockholm och saknar helt synförmåga. Hörseln har försämrats med åldern.

Kombinerat med synskadan är denna funktionsnedsättning mycket opraktisk.

Barbro har beviljats 20 timmars ledsagning i månaden av kommunen.

– Det gäller att kunna planera, säger Barbro.

I Stockholm är riktlinjerna oklara för vad ledsagarna får göra och inte göra.

Handla mat och andra dagligvaror med sin ledsagare är till exempel ingen självklarhet. I vissa fall går det bra, i andra råder det oklarhet.

– Jag och min ledsagare måste veta vad som gäller – dagens osäkerhet är påfrestande.

För att storhandla tar hon nu hjälp av barn och barnbarn.

Butikernas personalminskningar på senare år har inneburit stora försämringar för synskadade, menar Barbro.

Det svåra är att vi måste planera så noga, vara så uppbundna och oroa oss för sådant som andra inte ens reflekterar över.

– Kan jag handla en liter mjölk på vägen hem?

Att motionera, gå långa promenader är det hon saknar mest, men tiden räcker helt enkelt inte till.

Man måste vara otroligt envis

Reine Gunnarsson bor i Bromölla.

Han är 28 år, småbarnsförälder och har vissa synrester.

– I Bromölla fungerar det oftast bra. I affärerna vet folk vem jag är och tempot på mindre orter är generellt inte så högt.

Reine och hans fru, som också har en synnedsättning, har 10 timmar ledsagning enligt LSS (lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade) varje vecka.

Men så har det inte alltid varit. När de bodde i grannkommunen ansågs de inte behöva några insatser enligt LSS.

– Det är en otrolig hjälp för att få vardagen att gå ihop och jag är nöjd med den personliga service jag har tillgång till, men det är helt vansinnigt att våra behov bedöms så olika i olika kommuner. Vi är

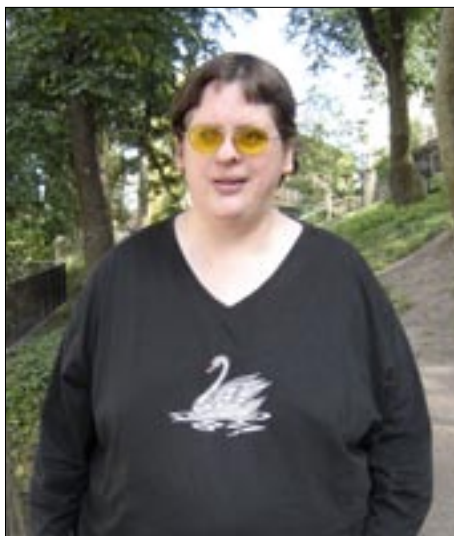
inte mindre synskadade i Sölvesborg än i Bromölla.

– I större städer är det lätt att få ledsagning men på mindre ställen kan det vara stora problem vid till exempel tågbyten.

Reine upplever inte att hans liv begränsas av brist på personlig service. Men, han menar också att det handlar om hans attityd.

– Jag är envis, argumenterar och står på mig när jag behöver hjälp. Fast egentligen ska man ju inte behöva det och alla orkar inte det.

Mitt liv handlar om att vänta

Kait Bessing, 51, bor i Stockholm.

– Även om jag ser lite skulle jag i vissa lägen behöva personlig service. Det finns billiga affärer som jag inte kan handla i, eftersom det är omöjligt att hitta där.

– Mitt liv går mycket ut på att vänta. Vänta på att släkt eller vänner ska ha tid att hjälpa till. Det gör mig mindre självständig. Jag kan inte heller ställa krav på den hjälp jag får eftersom allt sker på frivillig basis.

Lätt att få hjälp i byn

Kurt Folkesson, 68, bor i Kocksta, Krokom.

– Jag har bott i byn i många år. Alla känner mig här. När jag vill handla mat är det inga problem att få hjälp. Postläsningen är mer problematisk. Brevet kan bli liggande innan jag får hjälp med att läsa och eventuellt fylla i papper.

Kurt tycker inte att han saknar någon personlig service där han bor.

– Jag hittar överallt här och vill klara mig själv så mycket jag kan.

Flyget är fantastiskt, tycker Kurt, men han åker inte gärna tåg själv.

– Tyvärr kan man inte lita på att ledsagare dyker upp. Det känns otryggt. Men på flyget har det alltid fungerat bra.

– Den personliga servicen fungerade bättre när jag åkte från Bangkok i vintras än den gör på tåg inom Sverige.

Synskadades Riksförbund och Riksorganisationen Unga Synskadade arbetar för ett bättre, aktivare och friskare liv för personer med synnedsättning.

Idag är vi i Sverige fortfarande långt ifrån målet att vi med synskador ska kunna leva ett aktivt liv och känna trygghet i vardagen. En rapport från 2005, genomförd av utredningsinstitutet Handu AB, visar att synskadade har sämre hälsa, är tröttare och oroligare jämfört med övriga befolkningen. Det är hög tid att göra något åt denna bortglömda ohälsifråga!

Synskadades Riksförbund publicerade våren 2007 en undersökning som visar att endast ungefär 2 procent av landets kommuner erbjuder kommunal service som svarar mot synskadade personers behov. Varför denna ojämlikhet?

En utbyggd personlig service är nödvändig för att synskadade ska kunna leva ett aktivt liv och därmed också få en bättre hälsa.

Därför krävs:

- ✓ Ledsagning för att känna trygghet vid resor och för att kunna motionera regelbundet.
- ✓ Förbättrad personlig service i butikerna för att kunna handla på egen hand.
- ✓ En hemtjänst som är flexibel. När man fått sina timmar beviljade ska man själv kunna bestämma vad man behöver hjälp med.

Personlig service gör skillnad!!!

Synskadades Riksförbund

122 88 Enskede

www.srfriks.org

08-39 90 00

Unga Synskadade

Sandsborgsv 44, 122 33 Enskede

www.ungasyn.se

08-39 92 86